

ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Інноваційна діяльність потребує здійснення інвестицій для впровадження продуктів науково-технічного прогресу. Водночас вона стимулює процес інвестування, оскільки має на меті збільшення прибутку або зменшення витрат, що створює додаткові джерела фінансування інвестицій. Отже, інновації та інвестиції є тісно пов'язаними та взаємозалежними сферами економічного розвитку держави.

Верховна Рада України визначає такі стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні на 2003-2013 роки:

- модернізація електростанцій; нові та відновлювані джерела енергії; новітні ресурсозберігаючі технології;
- машинобудування та приладобудування як основа високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва; розвиток високоякісної металургії;
- нанотехнології, мікроелектроніка, інформаційні технології, телекомунікації;
- вдосконалення хімічних технологій, нові матеріали, розвиток біотехнологій;
- високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості;
- транспортні системи: будівництво і реконструкція;
- охорона і оздоровлення людини та навколишнього середовища;
- розвиток інноваційної культури суспільства;
- виробництво засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів і пов'язаних з транспортом пристроїв та обладнання, комплектуючих виробів.

Слід зазначити, що визначені державою напрями інноваційної діяльності потребують значних обсягів інвестиційних ресурсів. Однак як свідчать дані Державного комітету статистики України, фінансування інновацій за рахунок коштів державного бюджету за останні п'ять років є незначним і має тенденцію зменшення (табл. 1).

Зауважимо, що загальна сума інвестицій в інновації за період з 2006 по 2008 роки збільшилася майже вдвічі, при цьому питома вага фінансування за рахунок коштів державного бюджету не перевищувала 2,8%. Світова фінансова криза спричинила значне зменшення обсягів інноваційних інвестицій у 2009 році. Подолавши наслідки кризи у 2010 році в Україні активізувалася інвестиційно-інноваційна діяльність, державне фінансове забезпечення якої зменшилося до 1,1%.

Таблиця 1 – Джерела фінансування інвестицій в інноваційну діяльність України

Джерела фінансування інвестицій в інновації	2006 рік		2007 рік		2008 рік		2009 рік		2010 рік	
	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %	сума, млн. грн.	питома вага, %
Загальна сума інвестицій в інновації, у тому числі	6160,0	100,0	10850,9	100,0	11994,2	100,0	7949,9	100,0	8045,5	100,0
власні кошти	5211,4	84,6	7999,6	73,7	7264,0	60,6	5169,4	65,0	4775,2	59,3
кошти державного бюджету	114,4	1,8	144,8	1,3	336,9	2,8	127,0	1,6	87,0	1,1
кошти іноземних інвесторів	176,2	2,9	321,8	3,0	115,4	0,9	1512,9	19,0	2411,4	30,0
інші джерела	658,0	10,7	2384,7	22,0	4277,9	35,7	1140,6	14,4	771,9	9,6

Дані табл. 1 свідчать про незначну участь держави у фінансуванні визначених нею пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, що певним чином перешкоджає стрімкому розвитку економіки. Вважаємо, що необхідно збільшувати державні інвестиції в інновації, особливо в стратегічно важливі їх напрями (ресурсозберігаючі технології).

За даними, наведеними в таблиці 1, видно, що за останні два роки значно зросли обсяги іноземного інвестування в інноваційну діяльність України. За результатами опитування Державного агентства України з інвестицій та розвитку визначені основні негативні фактори впливу на інвестиційний клімат в Україні: політична нестабільність, рівень корупції, рівень компетентності влади, нестабільність законодавства (зокрема податкового). Проведення у 2010 році І Луганського Міжнародного інвестиційного форуму встановило ще одну сучасну проблему залучення іноземних інвестицій в Україну: неготовність вітчизняних підприємств до співпраці з іноземними інвесторами – з 58 підприємств тільки 4 змогли надати бізнес-плани відповідно до міжнародних вимог.

Таким чином, вважаємо, що з метою забезпечення належного рівня інноваційної діяльності в Україні необхідно: по-перше, посилити державні інвестиції в стратегічно важливі інноваційні проекти; по-друге, активізувати залучення іноземних інвестицій в інновації шляхом вирішення існуючих проблем.